

Vorbij het Lerarentekort

Wonen en werken in een ongelijke stad

De Amsterdamse woningmarkt is de afgelopen jaren minder toegankelijk geworden voor huishoudens met een lager- of middeninkomen. Ook leraren in het primaire onderwijs kunnen hierdoor steeds moeilijker een (passende) woning vinden in Amsterdam.

Resultaten

Amsterdamse jonge werknemers in primair onderwijs in de knel

- Tussen 2012 en 2020 is het aandeel jonge leraren (18 tot en met 40 jarigen) dat in Amsterdam werkt en woont afgenomen (**57% naar 51%**).
- Het aandeel dat bij de ouders thuis woont verdubbeld (**4% naar 8%**).
- Het eigenwoningbezit is gedaald (**43% naar 31%**).
- En het jaarlijkse vertrek uit Amsterdam is gestegen (**8% naar 13%**). Van de vertrekkers uit Amsterdam verliet bovendien **een derde** binnen twee jaar na vertrek uit Amsterdam het Amsterdamse primaire onderwijs.

Haperende woonladder

Voor beginnende leraren zijn de mogelijkheden om in Amsterdam te wonen op peil gebleven door investeringen in jongerenwoningen. De problemen komen vooral in de leeftijdsfase daarna: jonge leraren vallen dan vaak buiten de boot omdat hun inkomen te hoog is voor sociale huur en te laag voor een koopwoning.

- Op basis van huishoudinkomen heeft maar **22%** van jonge leraren in het primair onderwijs toegang tot sociale huur.
- Veel jonge leraren hebben een gezin (**47% in 2020**) en zijn daarom op zoek naar een wat grotere gezinswoning.
- Slechts **3 op de 10 leerkrachten** kunnen op basis van hun huishoudinkomen een hypotheek van meer dan 438 duizend euro krijgen. Gezien de gemiddelde verkoopprijs van woningen in Amsterdam boven de 500 duizend euro zijn de opties hier dus heel gering.

Worstelen en uitstel

Leraren geven aan dat ze worstelen met onzekerheid of ze straks nog in de stad kunnen blijven wonen. Alleenstaanden vertellen dat ze wachten met samenwonen of uit huis gaan, koppels stellen het krijgen van kinderen uit en gezinnen worstelen met het aanbod van te kleine woningen.

Benieuwd naar het hele onderzoek? Volg de QR code en lees alles op de website.

Dit is een onderzoek in opdracht van het Kenniscentrum Ongelijkheid en is uitgevoerd door de samenwerkende partners HvA, UvA, PBL, AFWC en Gemeente Amsterdam.

Documentaire

De film nog een keer bekijken, of delen met iemand in je netwerk? Vind de documentaire *Zonder Leraar, help de leraar vertrekt uit Amsterdam* hier!

Aanbevelingen

De woningmarkt speelt een belangrijke rol om passend en liefst redelijk nabij de school te kunnen wonen. Als de gemeente Amsterdam ervoor kiest de positie van Amsterdamse leraren te prioriteren boven die van andere groepen, dan bevelen wij het volgende aan:

1. Behoud in Amsterdams wonende en werkende leraren:

Creëer meer kansen op een passend vervolg op een jongerenwoning in Amsterdam, bijvoorbeeld door vergroting van het aanbod aan betaalbare gezinswoningen: in de corporatiesector, de middenhuur of via sociale koop.

2. Behoud vertrekkende leraren voor de Amsterdamse arbeidsmarkt:

Uit het onderzoek blijkt dat leraren die de Amsterdamse woningmarkt verlaten ook vaak elders gaan werken. Hoe is deze trend (deels) te keren?

- Maak afspraken met omliggende gemeenten over woningen met voorrangregelingen voor leraren die geschikt zijn voor gezinnen met kinderen. Denk daarbij vooral aan middeldure huur en eventueel sociale koop.
- Blijf structureel inzetten op goed regionaal openbaar vervoer, maatwerk qua reiskostenvergoedingen/parkeervergunningen voor leraren en elektrische fietsplannen om aanvaardbare en voorspelbare reiservaringen te realiseren.
- Motiveer schoolbesturen om enige flexibiliteit te bieden in arbeidstijden om forensen te combineren met bijvoorbeeld zorg voor eigen kinderen.

Dit is een onderzoek in opdracht van het Kenniscentrum Ongelijkheid en is uitgevoerd door de samenwerkende partners HvA, UvA, PBL, AFWC en Gemeente Amsterdam.